

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'קנה

ערב שבת קודש
פרשת שופטים
ו' באלול התשע"ו
שנת ה'קהל

יוצא לאור עלידי
צעירי אגודת חב"ד באה"ק

לצחצח את המדים

פעם היו חסידים אומרים, שבראש-חודש אלול צריכים להתחיל לצחצח את ה'מונדיר' [=מדי החיילים ברוסיה], לקראת הכרתת המלך.

(ערב ראש-חודש אלול תרח"צ. אג"ק אדמו"ר מהור"צ כרך ד, עמ' ת')

"במה הוציא כוחו"

אנחנו כולנו בתוך כל אחינו בני-ישראל, עומדים על מפתן שערי רחמים הנפתחים בחודש אלול הבא עלינו לטובה, והימים האלה קבועים לתשובה והתעוררות, אשר כל אחד ואחד יעשה חשבון בנפשו מכל אשר עבר עליו במשך שנה תמימה.

במה הוציא כוחו ויגיעתו, ומה עשה לטובת נפשו ותעודתו הרוחנית בעצמו ובקרב אנשי ביתו, אשר גם פרנסתם ומזונם רוחני מוטל עליו, כי האב מזכה את בנו גם בכוח ונוי המוסרי. ולאור הנר האלוקי השוכן בו יבדוק מחשבותיו, דיבוריו ומעשיו, אשר בתוהו יילך, כי יום ירדוף יום, וחודש יחלוף חודש, ובין כה וכה והנה עוד שנה מימי חייו חלף והלך לו, והוא על עמדו יעמוד, ומה יהיה אחרית דבר זה, ואיפוא מתי יעשה גם הוא המוטל עליו בחובת נפשו המוסרית.

ובהתבוננו היטב בזה ועם זה אשר גם הוא חבר העדה, ובסיבתו יגרום מייעוט דמות ותבנית עדת החסידים, הנה בטח יתעורר בהתעוררות הנכונה ויעשה הסכם חזק בנפשו לשוב אל הוי', לעזוב את דרכיו הלא-טובים, ולהתחזק במעשי הטוב, לקבוע עיתים לתורה ולדאוג לתעודתו הרוחנית בהטבת דרכיו במידות טובות.

תמימים! זיכרו מורכם ורככם הק' השוכן בארצות החיים, וכל איש ואיש מכם יזכור הימים ההם בזמן הזה אשר זכה לעמוד ולשמוע עבד הוי', אשר דברי קדשו חוצבים להבת אש לאמר, כל אחד ואחד עליו לדאוג לא רק בעדו ובעד אנשי ביתו לבד, כי אם גם בעד אחיו ויושבי מקום מגורו, לנחותם ולהדריכם בדרכי אור אשר הנחילנו כ"ק אבותינו רבותינו הק' זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, ולהזכירם תעודת האדם עלי אדמה, להאיר מחשכי ארץ באור התורה ועבודה שבלב.

(כ"ה מנחם-אב תרפ"ד. אג"ק אדמו"ר מהור"צ כרך א, עמ' תח"ט)

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

נפתחים שערי הרחמים

תמימים! זיכרו מורכם ורובכם הק' השוכן בארצות החיים • הימים האלה קבועים לתשובה והתעוררות, אשר כל אחד ואחד יעשה חשבון בנפשו מכל אשר עבר עליו במשך שנה תמימה • חשבון צדק של בעלי עסק ויושבי אוהל • מאיגרותיו ושיחותיו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע

נפתחו שערי השמים

היום הזה נפתחו שערי השמים, ושערי רחמים בהיכל הזכות פתוחים המה לכל ישראל אחינו האנשים והנשים, המתעוררים לעשות חשבון צדק בנפשם על התורה שלמדו בעצמם ולימדוה לילדיהם, ועל העבודה הקדושה אשר עשו במשך השנה לטובת החזקת בתי התורה.

(א' באלול תש"ה. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ כרך ת, עמ' תרמח)

לחשוב ולהתבונן במה שעברה השנה

בחסד א"ל עליון עומדים אנחנו כולנו בהיכל הרחמים - בחודש אלול - שהוא חודש הרחמים שבו מאירות שלוש עשרה מידות הרחמים. החודש הזה הוא חודש הרחמים, אשר בו נפתחים שערי רחמים לכל הבא לגשת אל הקודש, לעבודת הבורא ברוך הוא, בתשובה, תפילה ותורה. החודש הזה הוא חודש האחרון משנה החולפת ועוברת מההווה אל העבר, והוא חודש של חשבון הנפש, לחשוב ולהתבונן במה שעברה עליו השנה, להתחרט על הלא טוב בחרטה גמורה, ולקבל על עצמו להיות זהיר על להבא בקיום המצוות בהידור, לשקוד בתורה ותפילה ולהתרגל במידות טובות. החודש הזה הוא חודש ההכנה, לקראת שנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות.

יש סיפור ארוך, מקובל מפי הוד כ"ק אבותינו רבותינו הק' זצוקללה"ה נבג"ם זי"ע, אודות אחת התורות אשר אמר הוד כ"ק רבנו הזקן - בעל התניא ושולחן ערוך - בשבת מברכין חודש אלול שנת תקנ"ה, מה ששמע מפי מורו ורבו הרב המגיד ממעזריטש נ"ע בשם מורנו הבעש"ט נ"ע.

ואלו דברי קדשו: רבנו אמר לנו, מה ששמע מרבנו הבעש"ט נ"ע. כי לולא התמהמהנו כי עתה שבנו זה פעמיים, שבנו פעמיים הם שני אופני תשובה, (א) תשובה כללית דראש השנה בקבלת עול מלכות שמים. (ב) תשובה פרטית דיום הכיפורים, לפרט חטאיו, לכבסם ולהיטהר. ושתי תשובות הללו תלויות בחשבון הנפש שהאדם עושה בחודש אלול. וזהו כי לולא התמהמהנו, לולא אותיות אלול, לולא התמהמהנו, אם האדם מתמהמה ומאריך בחשבון נפשו בחודש אלול, הנה אז שבנו פעמיים, כלומר לפי אופן זה תהיה העבודה בשני אופני התשובה דראש השנה ויום הכיפורים.

(י"ג באלול תרצ"ז. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ כרך ד, עמ' קלא)

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ו' באלול ה'תשע"ו - י"ג באלול ה'תשע"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ו' באלול	הלי מלוה ולוה פרק ד-ו.	הלי טומאת צרעת פרק טו.	מ"ע קמב.
ש"ק	ז' באלול	פרק ז-ט.	פרק טז.	מל"ת רלט.
א'	ח' באלול	פרק י-יב.	הלי מטמאי משכב ומושב.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קצט. מל"ת רמ.
ב'	ט' באלול	פרק יג-טו.	פרק ב.	מל"ת רמא. רמב.
ג'	י' באלול	פרק טז-יח.	פרק ג.	מל"ת רלה.
ד'	י"א באלול	פרק יט-כא.	פרק ד.	מל"ת רלו.
ה'	י"ב באלול	פרק כב-כד.	פרק ה.	מל"ת רלז.
ו'	י"ג באלול	פרק כה-כז.	פרק ו.	מ"ע קצח.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	ד' 120 לפני הזריחה	ד' 72 לפני הזריחה							
ו', ו' באלול	4.18	5.08	5.30	6.28	9.27	12.38	1.09	6.54.5	7.19
ש"ק, ז' באלול	4.18	5.08	5.30	6.28	9.28	12.37	1.09	6.53.2	7.17
א', ח' באלול	4.19	5.09	5.31	6.29	9.28	12.37	1.08	6.51.9	7.16
ב', ט' באלול	4.20	5.10	5.32	6.30	9.28	12.37	1.08	6.50.5	7.15
ג', י' באלול	4.21	5.11	5.32	6.30	9.28	12.36	1.07	6.49.2	7.13
ד', י"א באלול	4.22	5.11	5.33	6.31	9.28	12.36	1.07	6.47.9	7.12
ה', י"ב באלול	4.23	5.12	5.34	6.32	9.28	12.36	1.07	6.46.6	7.11
ו', י"ג באלול	4.24	5.13	5.34	6.32	9.28	12.35	1.06	6.45.2	7.09

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
שופטים	6:17	7:28	6:32	7:30	6:24	7:30	6:32	7:27
כי תצא	6:08	7:19	6:23	7:21	6:14	7:20	6:25	7:21

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב
 עורך אחראי: לוי שייקביץ • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט
 מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000
 טל' 03-3731777, פקס: 03-9606169, 7474-ISSN 0793
 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

כל האומר דבר בשם אומריו

הא למדת, כל האומר דבר בשם אומריו מביא גאולה לעולם, שנאמר: ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי (פרק ו, משנה ו)

...יש לבאר הנהגת רבותינו נשיאינו, שלמרות החיוב לומר דבר בשם אומריו, ו"כל האומר דבר בשם אומריו מביא גאולה לעולם", ובפרט על-פי מה שכתב המגן אברהם בסימן קנו "כל שאינו אומר דבר בשם אומריו עובר בלאו", מכל-מקום, לא הקפידו רבותינו נשיאינו על כך: רבינו הזקן בספר התניא – אף שכתב כמה עניינים ששמע מרבותיו, כמו שכתב ב"דף השער": "מלוקט מפי ספרים ומפי סופרים", אף-על-פי-כן, רק ב' פעמים מזכיר את הבעש"ט (בשער היחוד והאמונה ובאגרת הקודש), וב' פעמים את הרב המגיד (בח"א ובאגרת הקודש). וכן אדמו"ר האמצעי – אף שכתב בהקדמתו לספריו שהם עניינים מרבינו הזקן עם ביאורים, אף-על-פי-כן אינו מציין בכל עניין מה אמר רבינו הזקן ומה הביאור שלו. וכן הצמח צדק – אף שמעתיק כמה-פעמים מדברי אדמו"ר הזקן ומסיים "עד כאן לשונו", מכל-מקום, משמע שלא ציין זאת אלא בכתבת המאמר, ולא באמירת המאמר, שהיה אומר כל העניינים יחד, מבלי לציין איזה עניינים הם מרבינו הזקן, איזה עניינים מאדמו"ר האמצעי, ואיזה עניינים הם משלו... וכן בנוגע לאדמו"ר מהר"ש ולרבותינו נשיאינו שלאחריו – אף שיש במאמריהם כמה וכמה עניינים מרבותינו נשיאינו שלפניהם, לא מצינו שיקפידו לציין המקור על כל עניין.

על-פי נגלה יש לבאר עניין זה בשני אופנים:

(א) החיוב על אדם לומר דבר בשם אומריו אינו חל על תלמיד שחוזר דבר הלכה שקיבל מרבו, כיוון שהכול יודעים שעיקר תורתו היא ממה שקיבל מרבו. ואפילו מי שקיבל משני רביים, הנה אם אחד מהם הוא רבו מובהק, הרי אותו דבר הלכה שקיבל מרבו המובהק אינו צריך לומר בשמו.

(ב) ישנו עוד אופן שאין אדם חייב לומר דבר בשם אומריו – באם אחרי ששמע ההלכה משיגה בשכלו הוא ונתעצמה עמו. כלומר: אף שאין זו המצאה שלו, אלא שמע זאת ממישהו אחר, מכל-מקום, לאחר ששמע הדבר, התייגע בזה עד שנתעצם בשכלו. וכיוון שעכשיו אומר זאת (לא מצד שמיעתו, אלא) מפני שכך מתקבל בשכלו – אינו צריך לאומר בשם אומריו.

...על-פי זה יש לבאר גם על-פי נגלה טעם הנהגת רבותינו נשיאינו, שמביאים במאמרים כמה וכמה עניינים מרבותינו נשיאינו שלפניהם, ואינם מזכירים אותם בשם אומרם – שזהו כיוון שנתעצמו עם העניין. וכידוע הסיפור, שפעם הוצרך כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע לומר מאמר ממאמרי אביו, כ"ק אדמו"ר מהר"ש, והמאמר עדיין לא נתעצם עמו, ונסע על ה"אוהל" של בעל המאמר, כדי להתעצם עם המאמר, ולאחרי כן אמר את המאמר.

ומזה מוכח שאמירת המאמרים אצל רבותינו נשיאינו היא באופן שתחילה מתעצמים עם המאמרים.

(תורת מנחם – תשח"י – כרך כג, עמ' 58-56, בלתי מוגה)

התבטלות מעוררת המשכה בלי גבול

על-ידי התשובה בחודש אלול משלימים כל מה שהחסירו ב"א חודשי השנה • אין לשאוף ולחפש 'מדרגות' – דווקא כאשר מונח אצלו שהוא "על הארץ", אז הוא במדרגה נפלאה • בעבודת התשובה שת המעלות, הן של "שמיעה" הן של "ראייה" • צריכה להיות העבודה ב"מקל" לרדות היצר-הרע, וגם "מקל נועם" בהשפעה בעולם מתון אהבת-ישראל • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ואני [כו']¹ בהמות הייתי עמך כו'², פירוש התנהגתי כבהמה לא נחשב למאומה בכל הדברים החשובים לא חשקה נפשי בגדולות ונפלאות ממני³, כ"אם רצון בוראי עשיתי, כמשל הסוס שעושה רצון בעליו אינו דואג על אכילתו אם יחטוף אחר ממנו, כי יודע שהדאגה על בעליו על אכילתו והוא אינו מוכן אלא לעבודה כו'. והנמשל מובן שאין לאדם לדאוג על גדולות ונפלאות כו'. וזהו ועל הארץ תישן⁴, אם השפיל בעצמו עד לארץ בכל הדברים, ממה ייפול, וממילא הוא בשקט, אבל אם לאו אינו בהשקט כלל כו' וד"ל.

בביכל הנ"ל לא נמצא ביאור נוסף על תורה זו, וגם במקום אחר לא מצאתי ביאור על תורה זו, וכנראה, שאין צורך בביאור נוסף, כיוון שמוכן מעצמו.

ג. ונקודת הדברים:

אין לרצות ללכת בגדולות ונפלאות, לחפש

א. כל יהודי הוא שליח של הקב"ה – לעשות את העולם דירה לו יתברך. בחודש אלול יכולים לתקן ולהשלים כל מה שהחסירו במשך י"א החודשים שעברו – על-ידי התשובה, והרי תשובה מועילה גם על תיקון למפרע.

צריכים אפוא לפעול על-ידי תשובה וגם על כל י"א החדשים שעברו – שימלאו את השליחות, ובמדרגה כזו שכל מציאותו היא מציאות האדון.

* * *

ב. ישנו ביכל עם מאמרים קצרים, תורות או אמרות של אדמו"ר הזקן, שנאמרו לפני פטרבורג, ובעיקר בשנים הראשונות לנשיאותו. במאמרים הנ"ל לא נרשם זמן כלל, כך, שאי אפשר לדעת באיזה שנה נאמר או נרשם המאמר. ובכל אופן, המאמר דלהלן שנרשם על-ידי אחד החסידים, נרשם כנראה בחיי אדמו"ר הזקן, שהרי מופיע שם התואר "שליט"א" או "נ"י", שכותבים על צדיק בהיותו בעלמא דין.

וזה לשון המאמר בביכל הנ"ל¹:

(1) נדפס לאח"ז במאמרי אדה"ז הקצרים עמ' רכ. וראה גם

מאמרי אדה"ז כתובים ח"א ס"ע סח.

(2) תהילים עג, כב.

(3) שם קלא, א.

(4) אבות פ"ו מ, ד.

וציווי זה שייך במיוחד לזמננו, ערב ביאת משיח צדקנו, שיהיה הן רב (ילמד תורה את כל העם) הן מלך ("מלכא משיחא").

(לקוטי שיחות כרך כד, עמ' 105)

ראשית דגנך (יה,ד)

עין יפה אחד מארבעים, עין רעה אחד משישים, עין בינונית אחד מחמישים (רש"י)

עין יפה אחד מארבעים – אדם ששוקד בתורה שניתנה לארבעים יום זוכה להתקשר לחכמה עילאה. עין רעה אחד משישים – מי שמברר את המידות הרעות של הנפש הבהמית מתקשר לשש המידות העליונות, כפי שכל אחת כלולה מעשר. עין בינונית אחד מחמישים – מי שמתבונן בגדולת ה' מגיע לחמישים שערי בינה.

(אור התורה במדבר עמ' קנה)

ראשית דגנך תירושך ויצהרך וראשית גז צאנך תיתן לו (יה,ד)

דגן תירוש ויצהר, שהם מיני אוכל, מסמלים את הכוחות הפנימיים, השכל והמידות; ואילו ראשית הגז, שממנו עושים בגדים, מסמל את הכוחות המקיפים, כוח הרצון וכוח התענוג. את הראשית והמובחר של שני הסוגים יש להקדיש ל'כוהן' שבאדם, הנפש האלוקית.

(לקוטי שיחות ב, עמ' 326)

תמים תהיה עם ה' אלקיך (יה,ג)

"תמים תהיה" – תהיה תמים ושלם עליידי שתתאחד עם כללי-ישראל מתוך אהבת-ישראל. שכן כל ישראל הם כגוף אחד גדול, וכשם שאיברי הגוף כלולים זה מזה (שלכן אפשר לרפא איבר אחד על-ידי רפואת איבר אחר) כמורכב כל הנשמות כלולות זו מזו ומשלימות אחת את השנייה. הרי שאדם ששונא את חברו הוא 'בעל מום', שכן חסרה לו השלמות של נשמת חברו, ורק על-ידי אהבת-ישראל לכל ישראל ניתן להגיע לתמימות.

"עם ה' אלקיך" – רק אז תוכל להתחבר עם ה' בעת התפילה, שכן תפילה חשובה כקרבן, ובעל מום אסור להקריב קרבן.

לכן נהוג לומר קודם התפילה "הריני מקבל עלי מצוות-עשה של ואהבת לרעך כמוך".

(אור התורה דברים עמ' תתלט)

תכין לך הדרך (יט,ג)

מקלט מקלט היה כתוב על פרשת דרכים (רש"י)

המצב של העם היהודי בזמננו מחייב כל יהודי להתייצב ב'פרשת דרכים', שם נמצאים יהודים שאינם יודעים באיזה דרך ללכת, ולהפנותם לדרך התורה, שהיא מקלט רוחני מפני 'גואל הדם', השטן המחטיא והמקטרג. כמאמר רז"ל (מכות י) "דברי תורה קולטין".

(לקוטי שיחות ב עמ' 365)

שלמעלה מהשתלשלות¹³. ויש להוסיף שפתיחת הלב בתורה הוא-עניין הראייה בתורה, כידוע¹⁴ שאינה דומה שמיעה (דהיינו השגה) לראייה¹⁵, כיוון שבשמיעה שייך קושיות וסתירות, וכללותה הוא בהגבלה, מה שאינך כן בראייה שהיא באופן של בלי גבול, וזוהי מעלת תורתו של משיח¹⁶.

"מדריגות" כו' – כיוון שבעניינים של מדריגות שייך נפילה; אלא "על הארץ תישן", ששם לא שייך נפילה.

כלומר: אין הכוונה לשלול מדריגות נעלות, כייאם, שצריכה להיות אצלו ההנחה ש"על הארץ תישן", היינו, שנמצא על הארץ, וכאשר יש אצלו הנחה זו, אזי נמצא הוא במדריגות נפלאות – שהרי

כמשל הסוס שעושה רצון בעליו ואינו דואג על אכילתו – אם יחטוף אחר ממנו, כי יודע שהדאגה לאכילתו על בעליו והוא אינו מוכן אלא לעבודה

וכאמור, בכדי לבוא לפתיחת הלב בתורה צריך להיות "ונפשי כעפר לכל תהיה", שזהר-עניין ביטול במציאות לגמרי – ובלשון התורה הנ"ל: "על הארץ תישן", ועניין זה מתבטא בכך ש"אינו דואג על אכילתו אם יחטוף אחר, כי יודע שהדאגה על בעליו כו'", והיינו, שאינו מציאות לעצמו, אלא כל מציאותו היא מציאות האדון; וכאשר מתבטל ממציאותו לגמרי אזי ממשיך אמיתית המציאות. וזהו "ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך", בחינת בהמה רבה כו"¹⁷.

* * *

ד. בפרשת השבוע נאמר¹⁸ "על-פי שני עדים או על-פי שלושה עדים יקום דבר", ועל-פי הידוע שבני-ישראל נקראים עדים, כדברי הקב"ה לבני-ישראל "אתם עדי"¹⁹, נמצא, ש"שני עדים" או "שלושה עדים" הם ב' וג' אופני עבודה.

עומק רום קשור עם עומק תחת⁵, וכל הגבוה ביותר יורד למטה יותר⁶.

וזוהו גם מה שכתוב⁷ "ונפשי כעפר לכל תהיה פתח ליבי בתורתך".

"ונפשי כעפר לכל תהיה" – הוא-עניין תכלית הביטול כעפר, והרי "הכל היה מן העפר"⁸, שזוהי גם מעלת שורש המלכות שמגיעת בבחינת עתיק, כי, אף שמצינו שז"א בעתיקא אחיד ותליא⁹, הרי ידוע שהכוונה היא לבחינת אריך, מה-שאינך ספירת המלכות מושרשת ברדל"א¹⁰.

וזוהו שעל-ידי הביטול של "נפשי כעפר כו'" נעשה "פתח ליבי בתורתך" – פתיחת הלב בתורה, שזוהו על-דרך מאמר רז"ל¹¹ "פתחו לי כחודה של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם", והיינו, שנעשית פתיחת הלב בתורה כפתחו של אולם שהיה גבוה ארבעים אמה¹², שמורה על דרגה

(5) ראה שערי-תשובה לאדהאמ"צ שערי-התפילה פ"א (כג,א) ובהנסמן שם (עמ' 310).

(6) ראה לקו"ת ע"פ הנסמן במפתח ערך "כל הגבוה כו'".

(7) נוסח תפלת "אלוקי נצור כו'" (ברכות ז,א).

(8) קוהלת ג,כ.

(9) ראה זח"ג רצב,א.

(10) ראה סה"מ תרנ"ט ע' יא.

(11) ראה השו"ר פ"ה, ב [ב]. וראה גם לקו"ש ח"א עמ' 191 הערה 17. וש"נ.

(12) מידות פ"ג מ"ז.

(13) ראה לקו"ת שה"ש לה,ג, ובכ"מ.

(14) ראה ד"ה פדה בשלום תשי"ג פ"ג ('תורת-מנחם – התוועדות' ח"ז עמ' 199). וש"נ.

(15) מכילתא יתרו י"ט,ט.

(16) ראה לקו"ת צו ז,א ואילך. ובכ"מ.

(17) ראה תניא ספמ"ז.

(18) י"ט,טו.

(19) ישעיה מג,י, שם,יב. וראה זח"ג פ,א.

פרשת שופטים

פרשת שופטים

פרשתנו נקראת לעולם בחדש אלול.

מבואר בספרים ש'שעריך' רומז לגוף, שנקרא 'עיר קטנה' (נדרים לב), ו'בכל שעריך' רומז לשבע שערי הגוף (ב' עיניים, ב' אוזניים, ב' נחירים והפה), ובאמצעות 'שופטים' ו'שופטים' עושים מהגוף 'עיר אלוקינו' (תהילים מח). והרי זוהי עבודת חודש אלול - 'משפט' וחשבון צדק בנוגע לכל העניינים דמחשבה דיבור ומעשה שהיו ב'עיר קטנה' במשך כל השנה כולה. זהו גם הקשר למה שנאמר בתחילת פרשת תצא ו'בכתה . . ירח ימים', שקאי על חודש אלול, כידוע: ה'משפט' מעורר בכייה של תשובה.

(שיחת ר"ח אלול תשמ"ו. התוועדות תשמ"ו כרך ז, עמ' 348)

שופטים ושופטים תיתן לך (טז, יח)

שופטים, דינים הפוסקים את הדין. ושופטים, הרודין את העם אחר מצוותם, שמכין וכופתין במקל וברצועה (רש"י)

בראש ובראשונה יש 'לפסוק את הדין' - על האדם להתבונן בהשגה אלוקית השייכת לאחד מחסרונותיו, הן בצד השלילי (גודל החסרון) והן בצד החיובי (העילוי שיהיה לו עם תיקון החסרון). אולם אם אין התבוננות זו משפיעה על יצר הרע, צריכים 'להכותו במקל', כמאמר (ברכות ה) "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע".

(ספר המאמרים תרצ"ט עמ' 247)

שופטים ושופטים תיתן לך בכל שעריך (טז, יח)

"שעריך" - רומז לכוח הבינה שבנפש, כמאמר (ראש השנה לא) "חמישים שערי בינה נבראו בעולם". כשם ששער גשמי משמש הן לכניסה והן ליציאה, כן גם כוח הבינה: כניסה - השגת המוח חודרת אל הלב ומעוררת את המדות. יציאה - התעוררות המידות מביאה לזיכרון הגוף וביור המידות הטבעיות. "שופטים ושופטים תיתן לך בכל שעריך" - כשם שיש חמישים שערים בקדושה כך יש חמישים שערי טומאה, ולכן יש צורך ב'שופטים ושופטים', כלומר: להכיר כל דבר לאמיתותו ולדעת אם אין בו מעצת היצר ותחבולותיו.

(ספר המאמרים תרצ"ט עמ' 247)

שום תשים עליך מלך (יז, טו)

כשם שבזמן הבית נצטוו ישראל למנות להם מלך, כך בזמן הזה ישנו הציווי "עשה לך רב" (אבות פ"א), וכמאמר חז"ל (ראה גיטין סב) "מאן מלכי רבנן". כל יהודי צריך שיהיה לו 'רב', שיקרא לפניו את הפרשיות שהיה המלך קורא בהקהל: "שמע" - הר'ב יפעל בו קבלת עול מלכות שמים, "והיה אם שמוע" - הוא יסביר לו ש'ואספת דגנך' תלוי ב'שמוע תשמעו'.

עבודת התשובה יהיה לעתיד-לבוא "כדין וכדין".

ה. והנה, בעניין העדות ישנם ב' אופנים²⁶:
(א) עדי בירור - כמו בדיני ממונות ובכמה עניינים בדיני נפשות, שהעדים אינם פועלים את הדבר עצמו, שהרי הדבר עצמו ישנו גם בלעד, ופעולת העדות אינה אלא עניין של בירור, גילוי הדבר.

(ב) עדי קיום - שהעדות פועלת את הדבר עצמו, כמו העדי קידושין, שלדעת רוב המפרשים העדים הם חלק מהתהוות הקידושין.

ומה שנאמר על בני-ישראל "אתם עדי" - הרי לא זו בלבד שבני-ישראל מגלים אלקות (כאופן הא'), שעניין זה ישנו גם בכללות העולם, שהבריאה מגלה את מציאות הבורא, כמו שכתוב²⁷ "השמים מספרים כבוד א-ל", אלא עוד זאת, שמעלת בני-ישראל בעניין העדות היא גם (כאופן הב'), שהם פועלים כביכול את העניין.

והעניין בזה - שאצל בני-ישראל ישנן כמה מדריגות: "אחותי רעייתי גו' תמתי"²⁸, ועד לפירוש "תמתי" - "תאומתי"²⁹, והיינו, כמו שנתבאר לעיל במאמר²¹ שלולי מציאותם של ישראל חסר כביכול בו יתברך, שזהו תוכן עניין ברית בין הבתרים, שכל אחד בפני עצמו הוא חצי דבר, ושלימות מציאותו נעשה על-ידי החצי השני, ועל-דרך זה בנידון-דין, מכיוון ש'למעשה ידיך תכסוף'³⁰, והוא ורצונו אחד, נמצא, שנשמות ישראל משלימים כביכול מציאותו יתברך.

א. וזהו גם עניין בניין המלכות בראש-השנה, כמאמר רז"ל³¹ "אמרו לפני מלכות בראש-השנה כו' כדי שתמליכוני עליכם".

ידוע³² שסילוק המלכות בראש-השנה הוא

ובהקדמה - שבעניין העדות בכלל נאמר²⁰ "והוא עד או ראה או ידע", שהם ב' אופני העבודה של שמיעה ("ידע" - על-ידי שמיעה - שהוא עניין ההשגה) וראייה, וכנ"ל שאינה דומה שמיעה לראייה, כיוון שהשגה היא בהגבלה, ושייך לסתור אותה, מה-שאינ-כן העבודה שמצד ראייה היא בלי גבול, כי מכיוון שרואה אלוקות, שאלוקות הוא בלי גבול, לכן גם עבודתו היא ללא הגבלה.

ועל-דרך המדובר לעיל²¹ בהבדל שבין "בכל לבבך ובכל נפשך" ל"בכל מאורך"²², שהעבודה "בכל לבבך ובכל נפשך" היא בהגבלה, כיוון שבאה מצד השגה, והעבודה "בכל מאורך" היא בלי גבול, שזהו מצד הראייה שבנפש.

וכל עבודה פועלת עניין מיוחד והמשכה מיוחדת - כמדובר לעיל בעניין "שוהם וישפה", שעל-ידי העבודה "בכל לבבך גו'" נעשית עליית וזיכרון העולמות, ועל-ידי העבודה "בכל מאורך" נעשית ההמשכה מלמעלה למטה.

והנה, לעתיד-לבוא יהיה "כדין וכדין"²³, שאז יהיו שני העניינים (מלמטה למעלה ומלמעלה למטה) גם יחד, שזהו האופן שכולל שניהם ביחד שהוא למעלה משניהם, כידוע²⁴ בעניין הלכה כדברי המכריע.

וכיוון שכל הגילויים לעתיד-לבוא תלויים במעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות²⁵ - הרי מובן שגם אופן הג' (הכולל שניהם) ישנו גם עכשיו בעבודה.

וזהו עניין עבודת התשובה, שיש בה ב' המעלות, שמיעה וראייה, מלמטה למעלה ומלמעלה למטה, - שהרי התשובה אינה בדרך גילוי מלמעלה למטה, אלא היא מצד האדם, ולכן יש בה מעלת הפנימיות והיא באופן של ייחוד גמור כו'; ולאידך גיסא, עניין התשובה הוא שינוי המהות, שזהו עניין של בלי גבול. ולכן על-ידי

20 ויקרא ה.א.

21 ד"ה ושמתי כדכוד דש"פ ראה (תורת מנחם ח"ז עמ' 158 ואילך).

22 ואתחנן ו.ה.

23 ב"ב עה.א.

24 ראה לקו"ש חכ"א ס"ע 111 ואילך. וש"נ.

25 נתיא רפל"ז.

26 ראה "רשימות" חוברת קס עמ' 5 ואילך. קעג עמ' 7 ואילך. אנרות-קודש כ"ק אדמו"ר ח"ה עמ' רלד. לקו"ש ח"ט עמ' 188 ואילך. וש"נ.

27 תהילים יט.ב.

28 שה"ש ה.ב.

29 שהש"ר עה"פ (פ"ה, ב).

30 איוב יד.טו.

31 ר"ה טז, סע"א. וש"נ.

32 ראה סידור (עם דא"ח) שער התקיעות רמו, א ואילך. ובכ"מ.

במדריגות הכי עליונות, עד לעצמותו יתברך ממש.

וכיוון שבני־ישראל מעוררים וממשיכים ממקום זה – הרי מוכח שהם במדריגה עליונה יותר, כידוע הכלל³³ שהדבר הממשיך הוא נעלה יותר מהמשכה, שהרי הוא הפועל את המשכה. ועניין זה נעשה על־ידי "אמרו לפני מלכות" – קבלת־עול וביטול במציאות לגמרי, וכמודגש

התורה והמצוות.

ז. עומדים לקרוא עתה "שופטים ושוטרים תתן לך ככל שעריך גו"³⁹, שתוכנה, שהאדם צריך לשפוט עצמו בכל העניינים.

בני־ישראל לא רק מגלים את מציאות הבורא, כפי

ש"השמים מספרים כבוד אֵל", אלא עוד זאת, שהם

פועלים כביכול את העניין

גם בעניין תקיעת שופר על־ידי קרן של בהמה דווקא³⁴, שמורה על העדר ההשגה, קבלת־עול וביטול לגמרי, והיינו, שכאשר האדם אינו מציאות לעצמו כלל, וכל מציאותו אינה אלא עניין "אמרו לפני מלכות", אזי מגיע גם למעלה בדרגה זו שהקב"ה עצמו אינו מציאות לעצמו כביכול ללא נשמות ישראל.

וזהו גם תוכן אמירת המזמור "לדוד ה' אורי" בכל ימי חודש אלול³⁵, שבו אומרים הפסוק³⁶ "אחת שאלתי וגו'", היינו, שאינו מציאות לעצמו כלל, וכל עניינו חפצו ורצונו אינו אלא להיות "שבתי בבית הוי' גו' לחזות בנועם הוי"³⁵ – הוי' דווקא, שרומז על כללות עניין העבודה: יה – אהבה ויראה, "הנסתרות (להוי' אלקינו)"; "והנגלות (לנו ולבנינו)" – ו"ה, לימוד התורה וקיום המצוות³⁷. ועל־דרך מה שכתוב³⁸ "כי אם ליראה גו" – שעל־ידי זה נעשית כללות העבודה בכל ענייני

והרי זהו תוכן עבודת חודש אלול⁴⁰, כפי שמסר לנו כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴¹, שחודש אלול הוא חודש החשבון, שבו יש לערוך את חשבון הנפש על כל העניינים שהיו בי"א החדשים שלפני זה, ובשנת העיבור – גם על חודש העיבור.

וזהו "שופטים ושוטרים גו' ושפטו את העם גו'" – דקאי על כל איברי הגוף, כדאיתא בגמרא⁴² "עיר קטנה זה הגוף, ואנשים בה מעט אלו אברים", שכל אבר צריך לקיים בו מצוה מיוחדת, וכפי שמצינו בספרי מוני המצוות⁴³ שמונים פרטי המצוות השייכים לכל אבר, וכללות רמ"ח מצוות עשה הם כנגד רמ"ח איברי הגוף⁴⁴. ובעניין זה צריך להיות המשפט – "משפט צדק" – כיצד ניצל האדם כל אבר במשך השנה, האם קיים בו את העניינים והמצוות שעליו לקיים בו. ונוסף על עניין המשפט שעל־ידי ה"שופטים", יש צורך גם ב"שוטרים" – "הרודין את העם . .

(39) ר"פ שופטים.

(40) ראה שיחת ש"פ ראה, מבה"ח וער"ח אלול תשי"ד סט"ז ואילך (תו"מ ח"ב ע' 183 ואילך). וש"נ.

(41) ראה סה"מ תרצ"ו ס"ע 141. וש"נ.

(42) נדרים לב, ריש ע"ב.

(43) ספר חרדים (וראה גם תו"מ חכ"ב ריש ע' 256. חכ"ג ס"ע 59).

(44) ראה מכות כג, סע"ב. זח"א קע, ב.

דו"חות מספריים...

בדו"ח על הנעשה והנשמע בסניף צעירי אגודת־חב"ד בירושלים ת"ו בתקופה: א' חשון – ט"ו בשבט תש"ל סעיף ז' נאמר: בהמשך לנאמר בדו"ח קודם על־דבר חיפוש דרכים למיזון הכנת סדרת ספרי "200 שנות חב"ד בארץ ישראל", נתקבלה, בעזרת מר דב אטינגר ובהשתדלות הרב זוין, הבטחת שר הדת על השתתפות כספית של משרדו בסך – 2.000 ל"י.

לצורך הבקשות לגורמים ממשלתיים וצבוריים הוכן (ע"י ר"ט בלוי) תזכיר המפרט את המפעל ותכניותיו. בפגישות בעניין זה השתתפו ר"ח גליצנשטיין ור"ט בלוי.

בדו"ח אייר – מנחם־אב תשל"א ישנו סעיף קטן ובו נאמר: "עבודת איסוף החומר ל"200 שנות חב"ד בא"י" נמשכה בתקופה הנדונה על ידי ר"ש שניאורסאהן והר"י מונדשיין בריכוזו ובפיקוחו של הר"ט בלוי...".

בדו"ח ד' טבת – ל' ניסן תשל"א: ...גם באיסוף החומר למפעל "200 שנות חב"ד באה"ק" חלה התקדמות ניכרת במשך התקופה הנסקרת, טיפל בזה ר' שמואל שניאורסון, בעזרתו והכוונתו של ר' טובי' בלוי. המצב עתה הוא כזה שיש כיום חומר במדה מספיקה למדי (לעת־עתה) באופן שהשלב הדרוש עתה הוא הכנת כרטיסיה מעודכנת לפי תאריכים, שמות אנשים ושמות מקומות.

"הבעיה עתה היא להשיג תקציב להמשך העבודה. בעניין זה נתבקש הרש"י זוין, בהתאם למוסכם בכמה ישיבות שהתקיימו (בהשתתפות ר' טובי' בלוי, ר' חנוך גליצנשטיין ומר דב אטינגר), לפנות למר שז"ר, למשרד הדתות ולמשרד החינוך, שיקציבו סכומים מתאימים. כפי שנודע נתקבלה ממשרד הדתות הקצבה נוספת של אלפיים ל"י (נוסף לאלפיים שניתנו בשנת הכספים הקודמת). נידונת גם הצעה להקמת 'נשיאות' או 'ועד עליון' מאנשי ציבור מפורסמים".

בסעיף יח של דו"ח מנחם־אב תשל"א – תשרי תשל"ב נאמר: עבודת איסוף החומר נמשכת, הוחל גם בהכנת כרטיסיה מעודכנת (על ידי ר"י מונדשיין). ברם, ישנה בעיה תקציבית כיון שההקצבה השנתית (השניה) של משרד הדתות עומדת לפני ניצול מוחלט. קוימו דיונים בדבר

המשך המפעל. ב'דו"ח על מהלך הביקורים בביתן חב"ד ביריד הספרים' תשל"א (שחלקו פורסם בגיליון א'קמג) נאמר בין השאר:

"9) הסופר והחוקר ג. קרסל הזמין את "התמים", ושאל אם מתכוננים להו"ל גם מהדורה נוספת של "האח". הבטיח לסייע בחומר לתולדות חב"ד בארץ־ישראל לצורך המחקר שלנו.

10) הביבליוגרף נפתלי בן מנחם הזמין את "התמים"... אף הוא הבטיח לסייע בחומר לתולדות חב"ד בארץ־ישראל כנ"ל".

החומר הופיע בחלקו

החומר שנאסף בשנות תש"ל־תשל"ג סייע לפרסומים רבים כדלהלן: בספר תולדות חב"ד בארץ הקודש (אה"ק תשמ"ח) עמ' סט כותב רש"ד לזין: "בחורף תשל"א עבר ר' שמואל שי' שניאורסאהן על כמה מכרכים אלו ורשם ציונים לאגרות השייכות לעדת חב"ד שבחברון. נעזרתי ברשימותיו" (וראה גם בעמ' קצח"ר. רה).

לא פירש רש"ד לזין לאיזה צורך עבר ר"ש שניאורסאהן על הכרכים? ורק באגרות־קודש כרך כח (שנדפס בשנת תשס"ו) עמ' קצה"ו – בקשר למה שמזכיר הרבי למר עטינגר לגבי "200 שנות חב"ד בא"י", נראות רש"ד לזין לגלות כי החומר הנאסף מאז נכלל בסופו של דבר בספרו "תולדות חב"ד באה"ק", כפי שכתב: "החומר שנאסף אז נמסר אחר־כך לעריכת ספר תולדות חב"ד בארץ־הקודש (קה"ת תשמ"ח)".

מסתבר שהרבי היה רגיש מאד להשגת גבול, ובשנת תשמ"ח כתב לרש"ד שי' לזין (בספר 'עבודת הקודש' נ"י. תשנ"ד עמ' פד): "במקום להכנס לגבולו של מהר"ש שי'... "הגיוני" יותר להתדבר אתו".

וכאן מגלה רש"ד לזין כי "היה זה ר' שמואל שי' שניאורסאהן שעסק בשנים שעברו בחיפוש מסמכים הקשורים לתולדות חב"ד בארה"ק, ועבודתו עזרה לי הרבה בעריכה". מי שקדם לרש"ד לזין ונעזר בחומר זה הוא הרב יהושע מונדשיין שחומר רב ממחקר זה שולב בפרסומיו בעיקר ספר 'מגדל עז' (כפ"ח תשמ"ו). וכן במחקריו שבסדרת 'כרם חב"ד' (שהופיעו משנת תשמ"ו).

למחקר של תולדות ארץ ישראל בכלל. "המקורות המולוכיים לגילוי הדברים האמורים הם רבים ומגוונים, ויש לחשפן על ידי חיטוט רציני בכל ספרי ההיסטוריה ומחקריה (של 200 השנים האחרונות) בכתבי יד, גניזות, עדויות, בעל פה וכו' וכו'. צוות מיוחד בהרכב (לפי סדר א"ב): הרב טוביה בלוי, הרב חנוך גליצנשטיין, הרב שמואל שניאורסאהן הקדיש ומקדיש זמן ועמל לחיפוש עקבות הנ"ל, מיונם והעלאתם על הכתב, וכבר נצטבר בידם חומר רב ומגוון. בראש המפעל עומד כב' הגאון רבי שלמה יוסף זיין שליט"א אשר על פיו ישק דבר.

"על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א עלינו לגשת בהקדם - תוך חדשים ספורים - להדפסת הכרך הראשון מביין סדרת כרכי תוצאות המחקר. כרך א' יוקדש לראשית העלייה וההתיישבות החב"דית בא"י, בתקופת מייסד חב"ד כ"ק אדמו"ר הזקן נ"ע. הבעיה העיקרית העומדת לפנינו היא בעייה תקציבית. כ"ק אדמו"ר שליט"א הבטיח השתתפות כספית במפעל, וכן קבלנו ממשרד הדתות סכום מסוים, אך מרבית ההוצאות - במיוחד בקשר להדפסה - אינן ממומנות עדיין ולא ידוע לנו לעת עתה מקור להן. מדובר בתקציב משוער של 20 אלף לירות לכרך הראשון (כולל איסוף חומר, עריכה הדפסה וכריכה).

"מבקש את מכוונתו, אשר ודאי הרעיון קרוב אל לבו, להוואיל ולפרוש חסותו על המפעל על ידי עמידה לימינו בעצה והדרכה, ובעזרה להשגת מקורות כספיים למימון המפעל. בטוחים אנו שתהא זו זכות גדולה למכוונתו להיות האיש אשר הודות לו יונצח דף יקר בהיסטוריה של ארץ ישראל ובתולדות חסידות חב"ד. בכבוד ובהוקרה, חנוך גליצנשטיין, טוביה בלוי, ש. מ. שניאורסאהן." בנייר עבודה מסכם מתקופה מוקדמת ישנו הסיכום דלהלן:

צעירי אגודת חב"ד
בא"י ת"י
בגשינות כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

הוצאת חב"ד
תל אביב, רחוב הרב עובד מוסקו 14 ת.ד. 4466, טל. 52270

צעירי אגודת חב"ד
בא"י ת"י
בגשינות כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

תוכן

1. ארץ ישראל לעיר מורת הברך.
2. אדמו"ר הזקן ורבי ארי' ישראל.
3. אדמו"ר הזקן ורבי ישראל.
4. ההתיישבות בחברון - תקופה ראשונה (תקט"ג-תת"ל ערך).
5. אדמו"ר הזקן ורבי ארי' ישראל.
6. התיישבות בירושלים (ת"ת-ת"ק).
7. ההתיישבות בצפת, בית המוסד חב"ד שם.
8. בית הדין החסידי בירושלים.
9. התיישבות בחברון ותקופת התקופה הראשונה.
10. התיישבות ביפו - בית המוסד חב"ד שם.
11. התיישבות בארץ ישראל.
12. אדמו"ר הזקן ורבי ישראל.

המרכז
תל אביב, רחוב הרב עובד מוסקו 14 ת.ד. 4466, טל. 52270

במקל⁴⁵, שזהו המקל שבו רודים את היצר הרע, כמאמר רז"ל⁴⁶ "כשם שדרכו של כלב ללקות במקל כו".

[וזהו הטעם שמונה במדרש⁴⁷ את מספר הכלבים שהיו ליעקב אבינו - דלכאורה למאי נפקא מינה? - כי כלבים הם עניין הפכי כו', ויעקב הפכם לטוב, על-ידי עבודת ה"מקל"].

ח. והנה, בהמשכים של כ"ק אדמו"ר מהר"ש⁴⁸ מבואר בארוכה שישנם ב' בחינות מקל: א) מקל הנ"ל שבו רודים את היצר הרע, ב) "מקל נועם"⁴⁹ שיהיה לעתיד.

ומה שכתוב "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שערך" - הרי זה (לא רק על-ידי המקל שרודין בו את היצר הרע, אלא) גם על-ידי "מקל נועם".

והעניין בזה: ענינו של "שער" ("שעריך") - שיש בו כמה אופנים: שער של בית, שער של חצר, ועד לשער של עיר, דקאי על כללות העולם, שנתהווה מבחינת "עיר אלקינו"⁵⁰ - שהוא משמש לכניסה ויציאה.

כלומר: צריך לדעת שלא די בכך שהאדם מקבל מהעולם את העניינים שהוא זקוק להם ("יציאה"), ומלבד זה אין לו קשר עם העולם, אלא עליו גם להשפיע השפעת וגילוי אלקות בעולם ("כניסה"). יש צורך לפתוח "שער" ולעשות "דרך" - "ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה ומשפט"⁵¹, וכפי שמבאר אדמו"ר האמצעי⁵², שעניינה של "דרך" הוא שעלידה מקשרים אפילו פינה נידחת עם "עיר הבירה", ועד ל"היכל המלכות", ועד לחדר

לפנים מחדר, ששם נמצא המלך בעצמו. וזהו תוכן העבודה של "שער" ו"דרך" - לקשר גם פינה נידחת שבקצה העולם עם מלך מלכי המלכים הקב"ה, בב' האופנים של "כניסה" ו"יציאה" - העלאה והמשכה. ועבודה זו צריכה להיות באופן של "מקל נועם", דהיינו שההשפעה בעולם היא על-ידי נועם ואהבת ישראל, שצריכה להיות לכל אחד ואחד מישראל, כמאמר הבעל שם טוב⁵³ שאהבת ישראל צריכה להיות גם ליהודי הנמצא בקצווי תבל.

ט. וזהו "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שערך": לכל לראש צריך להיות עניין המשפט ("שופטים"): כשם שבגשמיות, כשעוברים את גבול המדינה מבקרים ובדקים מה מותר להביא למדינה זו - כן הוא ברוחניות, שאשר נוסעים בשליחות לאיטליא, לאוסטרליא, לאנגליא או לארץ הקודש ת"ו, צריך להביא לשם את העניינים שעלידם בונים ומחזקים את היכל כ"ק מו"ח אדמו"ר, ש"אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא"⁵⁴, ו"יפתח בדורו כשמואל בדורו"⁵⁵, ששמואל שקול כנגד משה ואהרן⁵⁶.

ואופן העבודה צריך להיות על-ידי עניין ה"שוטרים", ובאופן של "מקל נועם", שעל-ידי דרכי נועם מקרבים אפילו פינה נידחת (כנ"ל). ובפרט בחודש אלול, שבו ישנו גילוי י"ג מדות הרחמים, שהם כנגד⁵⁷ י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן⁵⁸.

(קטעים מהתוועדות ש"ק פרשת שופטים, ה'תשט"ז ופרשת ראה ה'תשי"ט. תורת מנחם כרכים יז עמ' 183-192; כו עמ' 217-219 - בלתי מוגה)

- (45) פרש"י עה"פ.
- (46) שמו"ר פ"ט, ב.
- (47) ב"ר פע"ג, יא.
- (48) המשך וככה תרל"ז פקט"ו ואילך.
- (49) זכר"ל יא, ז. וראה סנהדרין כד, א.
- (50) תהלים מח, ב.
- (51) וירא יח, יט.
- (52) ביאורו"ז ר"פ וישלח (יט, ב ואילך).
- (53) ראה כש"ט (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סקל"ג. וש"נ (נעתק ב"היום יום" טו כסלו. וראה שם ג אד"א).
- (54) תקו"ז תס"ט (ק"ב, רע"א. קיד, רע"א).
- (55) ר"ה כה, רע"ב.
- (56) ברכות לא, ב. תנחומא קרח ה. פרש"י קרח טז, ז.
- (57) ראה או"ת להה"מ ס"פ בהעלותך. ובכ"מ.
- (58) חסר סיום הענין (המו"ל).

הנבואה ש"לאלתר לגאולה"

הנבואה העיקרית

הלימוד שישנו לכל אחד בעמדנו בשבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, הרגעים האחרונים והגלות – שצריכה להיות עבודה בהתאם, מידה כנגד מידה למצב הגאולה: הפרסם אצל עצמו ואצל אלו שאליהם אפשר להגיע – שצריכים לקבל על עצמם (ביתר חוזק) את ההוראות ועצות ד"שופטיך" ו"יועציך" שבדורנו – "מאן מלכי רבנן" בכלל, ובפרט נשיא דורנו – הבא בהמשך לרבנותינו נשיאינו שלפניו – שופט דורנו ויועץ דורנו ונביא דורנו...
 ישנה ההוראה כנ"ל, שצריכים לפרסם לכל אנשי הדור, שזכינו שהקב"ה בחר ומינה בעל בחירה, שמצד עצמו הוא שלא בערך נעלה מאנשי הדור, שיהיה ה"שופטיך" ו"יועציך" ונביא הדור, שירה הוראות ויתן עצות בנוגע לעבודת כל בני־ישראל וכל האנשים דדור זה, בכל ענייני תורה ומצוות, ובנוגע להנהגת חיי היום־יום הכללית, גם ב"כל דרכיך (דעהו)" ו"כל מעשיך (יהיו לשם שמים)",
 עד – הנבואה העיקרית – הנבואה ש"לאלתר לגאולה" ותיכף ומיד ממש "הנה זה (משיח) בא".

(משיחת ש"פ שופטים תנש"א. התוועדות שם כרך ד' עמ' 201-202)

כוח התורה פועל במציאות העולם

...ויש להוסיף, שאף שעיקר החיוב ד"שופטים ושוטרים תיתן לך בכל שעריך" הוא בארץ־ישראל, כפסק־דין הרמב"ם "אין אנו חייבין להעמיד בתי דינים בכל פלך ופלך ובכל עיר ועיר אלא בארץ־ישראל בלבד... שנאמר תיתן לך בכל שעריך אשר ה' אלוֹקֵיך נותן לך לשבטיך", מה־שאינ־כן בחוץ־לארץ, ועל־אחת־כמה־וכמה בזמן הגלות ובחוץ־לארץ, שגם כשנמצאים בחסדי ה' במלכות של חסד, צריכים לקבל רשות ממלכות המדינה (שיש לה תוקף על־פי תורה – דינא דמלכותא דינא) למנות דיינין (ואין זה באופן ד"שופטים ושוטרים תיתן לך"), מכל מקום, כשעומדים בתוקף המתאים בכוח התורה, נעשית הנהגת המדינה כולה (ועד להנהגת המדינות שבכל העולם כולו) בהתאם לפסק דין ד"שופטים ושוטרים תתן לך", על דרך סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו אודות הנהגת הצמח־צדק, שבהיותו בעיר ליובאוויטש עשה "סדרים" בפטרבורג, עיר הבירה של כל מדינת רוסיה.
 ועוד ועיקר – שבכוח התורה פוסקים בני־ישראל שהגאולה האמיתית והשלימה על־ידי משיח צדקנו צריכה להיות תיכף ומיד, ונעשה כן במציאות העולם בפועל ממש...
 ובסגנון דחודש אלול (מלך בשדה) – שהמלך בא לשדה, דיש לומר ש"שדה" קאי בפרט על מקום הגלות, שבו נעשית כללות ה"מלאכה" ד"מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות" בל"ט מלאכות דעובדין דחול לעשות לו יתברך דירה בתחתונים, ועד שמהפכים הגלות לגאולה על־ידי המשכת האל"ף (המלאכה ה"אחת"), אלופו של עולם, שעל־ידי זה נעשה מ"גולה" "גאולה", ועד ל"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

(משיחת שבת פרשת שופטים, ד' באלול ה'תש"נ; התוועדות שם כרך ד, עמ' 200-202)

מפעל 200 שנות חב"ד בארץ־הקודש

בשנים תש"ל־תשל"ג עודד הרבי מפעל לתיעוד איסוף והוצאה לאור של חומר הקשור בתולדות חב"ד באה"ק • עבודה חרוצה על ידי מומחים מאנ"ש הביאה כמעט להשלמת כרך ראשון ועוד – אך לא הושלם עקב בעיות תקציב • דו"חות מקוריים מאותה תקופה • ספרים שנעזרו בחומר

שהוגש למר שז"ר ('נשיא וחסיד' עמ' 350):

"מאתיים שנות חב"ד בארץ־ישראל

"מכון לחקר תולדות העליה וההתיישבות החב"דית בארץ־ישראל, אצל הרב ש.י. זיין, רחוב יונה 5, ירושלים.

"ב"ה. כ"ב סיון תשל"ג, לכבוד מכובדנו הדגול והנעלה, ר' שניאור זלמן שי' שזר, הנשיא השלישי למדינת ישראל, אישנו הנכבד!

"נתכבד בזה להציג את מפעלנו ומטרותיו:

"כל המתבונן, ולו במעט, בתולדות העליות לא־י וההתיישבות בה במאתיים השנים האחרונות – ימצא את תנועת חסידות חב"ד, אדמו"ריה ואישיה, קשורים קשר הדוק למפעל העליה וההתיישבות. חלק מן הפרטים ידוע לכל, אך בחקירות יסודיות וחיפושים אפשר למצוא ולגלות את העובדה המעניינת שחלקה של חב"ד בעליה ובהתיישבות הוא גדול מאד, אם בצורה ישירה ואם בצורה עקיפה.

"ראוי מאד וחיוני להביא בפני הצבור הרחב את העובדה הזאת על פרטיה הרבים והמסועפים ותוך ציוני מקורות ומחקרים המובילים לגילוי העובדה ההיסטורית. יש בכך משום נתינת כבוד לאוהבי ארץ ישראל ומחוגגי בנינה הנמנים על חסידות חב"ד ונושאים דגלה, ויש בכך תרומה רצינית

השתתפות במימון

בספר 'ימי־תמימים' (כרך וא"ו עמ' 123) מצוטטת שיחה טלפונית מב' ניסן תשל"ג בה נמסרה הוראת הרבי כדלהלן:

"למסור להר' גליצנשטיין ור"ט בלוי בענין הפגישה אצל הרב זיין בקשר לעטינגער על דבר צאצאים 200 שנה, שכ"ק אדמו"ר שליט"א ישתתף בזה, להודיעו שזה נכון שכ"ק אדמו"ר שליט"א ימנה [=יממן] שכרו תוך 6 חדשים, [ש]באם לא יאוחר הוצאת הספר יותר מ־6 חדשים אז כ"ק אד"ש ישלם שכרו בעד 6 חדשים..."

כחודש לאחר־מכן במכתב מיום ג' אייר תשל"ג (אג"ק כרך כח עמ' קצה"ו) כותב הרבי למר דוב עטינגער (צאצא של רב"מ מבאברויסק):

לפלא שאין במכתבו כל זכרון לאוסף החומר וההו"ל שלו בקשר עם 200 שנות חב"ד באה"ק ת"ו. והרי כבר עבר חלק חשוב מהמועד של ששה חדשים שנדברנו אודותו. ובראותי עירנות מר לענין זה, אולי בהזדמנות הקרובה יודיעני ג"כ פרשת הענין.

פנייה לשז"ר

ידעות אלו מהוות רקע להבנת המסמך הבא